

Лекція 2-3

Технології активізації навчання

1. Поняття та сутність технологій активізації навчання

- Технології активізації навчання спрямовані на інтенсифікацію пізнавальної діяльності студентів, розвиток самостійності, критичного мислення, уміння взаємодіяти.
- Ключові орієнтири: суб'єктність студента, діалогічність, діяльнісний та компетентнісний підходи.
- Мета — підвищення рівня залучення, створення умов для активного конструювання знань, а не пасивного відтворення.

2. Ігрові технології

- Використання елементів гри як моделі реальної діяльності: рольові ігри, ділові ігри, симуляції, гейміфікація.
- Функції: мотиваційна, комунікативна, соціалізуюча, розвивальна.
- Особливості:
 - створення штучної проблемної ситуації;
 - висока емоційність навчання;
 - можливість безпечного експериментування;
 - посилення внутрішньої мотивації.
- Ігрові методи особливо результативні при формуванні навичок комунікації, прийняття рішень, лідерства.

3. Інтерактивні технології навчання

- Інтерактивність = взаємодія «учитель — студент» та «студент — студент».
- Основні форми: дискусії, «акваріум», мозковий штурм, дебати, метод «прес», робота в малих групах, кейс-метод.
- Переваги:
 - формування навичок аргументації;
 - розвиток навичок співпраці;
 - створення ситуації багатостороннього обміну інформацією.
- Роль викладача — фасилітатор.

4. Технологія групових творчих справ (ГТС)

- Заснована на колективній творчій діяльності, ініційованій, спланованій та реалізованій самими учасниками.
- Етапи ГТС: ініціація ідеї → планування → розподіл ролей → реалізація → рефлексія результатів.
- Розвиває: відповідальність, творче мислення, уміння співпрацювати, лідерські компетентності.
- Центр технології — «творча справа», що має суспільно значущий продукт (акція, проєкт, захід).

5. Технології колективного способу навчання (КСН)

- Модель, у якій взаємонавчання виступає основою освітнього процесу.
- Принципи:
 - робота в парах змінного складу;
 - взаємоконтроль і взаємопідтримка;

- о чергування ролей «учитель — учень».
- КСН активізує пізнавальну діяльність через відповідальність за результат роботи партнера.

6. Технологія продуктивного навчання

- Орієнтація на створення освітнього продукту: дослідження, проєкт, модель, стаття, презентація, портфоліо.
- Принципи продуктивності:
 - о діяльнісність (learning by doing),
 - о рефлексія,
 - о індивідуальна траєкторія,
 - о зв'язок із реальним життям.
- Навчання оцінюється через продукт, а не лише через знання.

7. Технологія рівневої диференціації навчання на основі обов'язкових результатів

- Передбачає поділ навчального змісту на:
 - о **обов'язковий мінімум (базовий рівень)** — гарантовано має бути засвоєний кожним;
 - о **поглиблений рівень** — для студентів із вищою навчальною мотивацією та підготовкою.
- Акцент на формуванні ключових компетентностей на базовому рівні.
- Рівнева диференціація дозволяє індивідуалізувати темп, обсяг і складність завдань.

8. Технологія різнорівневого навчання

- Поглиблена модель диференціації, що передбачає надання студентам завдань **різного ступеня складності** залежно від рівня готовності.
- Особливості:
 - о діагностика навчальних можливостей;
 - о кілька варіантів завдань (А–В–С або базовий – середній – високий рівень);
 - о можливість переходу між рівнями;
 - о індивідуальні освітні траєкторії.
- Результат — підвищення якості навчання через відповідність між завданням і можливостями студента.

9. Підсумок: місце технологій активізації у сучасній педагогіці

- Це технології, що формують компетентісно орієнтоване середовище.
- Забезпечують суб'єктну участь, критичне та творче мислення, навчальну автономію.
- Підвищують ефективність освітнього процесу через активну взаємодію, творчість і персоналізацію навчання.